

Mario Sepin elämänselämä

Ay-aktivismista eurooppalaisen sosiaalimallin edistämiseen

Eurooppa-aatteen juuret "nuorissa federalisteissa"

Sain ensi kosketukseni komiteaan jo 1960-luvulla, jolloin tutustuin Eurooppa-kysymyksiin ja kiinnostuin voimakkaasti sosiaalisesta Euroopasta osallistuessani eurooppalaisen federalistisen liikkeen – niin kutsuttujen nuorten federalistien – toimintaan Rooman-osaston sihteerinä.

Vuodesta 1966 toimin eurooppalaisen sosiaali- ja ammattiyhdistyspolitiikan tutkijana Kansainvälisten asioiden instituutissa (Istituto affari internazionali, IAI) ja saatoin näin ollen tutustua komiteaan ja tehdä sen kanssa vuosina 1969–1974 yhteistyötä Välimeren maiden suhteiden asiantuntijana.

Sattui niin, että ensimmäinen työni Altiero Spinellin johtamassa Kansainvälisten asioiden instituutissa oli laatia arvostelu talous- ja sosiaalikomitean roolia käsitelleestä esseestä.

1970- ja 1980-luvuilla toimintani keskittyi Vapaiden ammattiyhdistysten kansainväliseen liittoon, jossa työskentelin ensin kansainvälisen politiikan asiantuntijana ja sitten Italian metalliteollisuuden liiton (Federazione italiana metalmeccanici, FIM) valtakunnallisena sihteerinä, vastuualueenani teollisuus ja sopimuspolitiikka.

Koska olin noina vuosina hyvin keskittynyt ilmailu- ja autoalan merkitykseen, olin yksi aloitteen tekijöistä, joiden ansiosta liitto allekirjoitti Fiat-sopimuksen vuonna 1984. Sopimuksen myötä saatiin päätökseen 1980-luvun kamppailuista alkanut pitkä kriisi.

Sopimuksen ansiosta yritys saattoi palkata takaisin työtä vaille jääneet työntekijät, ja ammattiliiton neuvottelujen kannalta saavutettiin hieno tulos. Tuohon aikaan työntekijät joutuivat kamppailemaan kiivaasti oikeuksistaan ja ratkaisevista sosiaalisista kysymyksistä niin Italiassa kuin muuallakin Euroopassa.

Ay-toiminnan keskeinen ajatus: sosiaalinen kehitys

Noista vuosista lähtien olen pyrkinyt kaikissa tehtävissäni ammattiyhdistysliikkeessä edistämään sitoutumista tiettyyn ajatukseen sosiaalisesta kehityksestä.

Tämä on myös talous ja sosiaalikomitean perusajatuksia. Rooman sopimuksessa, jolla komitea perustettiin vuonna 1958, komitealle annettiin alusta lähtien perustavanlaatuista vastuuta eurooppalaisen sosiaalimallin toteuttamisesta.

Ajatus sosiaalisen kehityksen edistämisestä innosti minua myös seuraavassa tehtävässäni kansainvälisessä yhteistyössä, kun aloitin 1990-luvun alussa kehitysyhteistyöalan ammattiyhdistysinstituutin (Istituto sindacale per la cooperazione allo sviluppo, ISCOS) johdossa.

Kyseisessä tehtävässä osallistuin erilaisiin hankkeisiin kehitysmaiden kanssa ja työskentelin yhdessä sekä italialaisten että yhteisötason kehitysyhteistyöelinten kanssa. Suhteissa muihin maihin pyrin edistämään sitä ajatusta, että pohjoinen ja etelä kehittävät kansalaisyhteiskuntaa yhdessä.

Tehdessäni yhteistyötä mm. Mosambikin, Malin, Chilen ja Brasilian kanssa ajoin sellaisia asioita kuin koulutus, siirtyminen yksilöä kunnioittavaan ammatilliseen toimintaan, talouden eri alojen ja erilaisten sosiaaliryhmien yhteistyön edistäminen sekä ammatillisten järjestäytymisvapauksien harjoittaminen.

Erityisesti Brasilian kanssa tehdessä yhteistyössä edistin aktiivisesti nykyisen presidentin Lulan johtamaa diktatuurin vastaista kamppailua. Järjestimme paljon koulutusta Belo Horizonteen, Fiatin tehtaiden sijaintipaikkaan perustetussa ay-koulussa.

Se, että olen aina osallistunut yhteisötason ammattiliittojen, mm. Euroopan metallityöntekijöiden liiton (European Metalworkers' Federation, EMF), toimintaan, on merkinnyt jatkuvaa sitoutumista Eurooppa-kysymyksiin ja toisaalta kansallisten ammattiliittojen kannustamista osallistumaan Eurooppa-liikkeeseen ideologisten jakolinjojen ja esteiden ylittämiseksi ja yhteisen Eurooppa-hengen luomiseksi.

Toiminta talous ja sosiaalikomiteassa

Tulin komitean jäseneksi vuonna 1995, ja vuonna 2002 minut valittiin työntekijöiden ryhmän (ryhmä II) puheenjohtajaksi.

Komiteassa olen keskittynyt pääasiassa talouden alan sekä EU:n talous ja sosiaalipolitiikan pohdintaan.

Yhtenä merkittävimmistä lausunnoista, joita olen esitellyt, haluan mainita oma-aloitteisen lausunnon aiheesta "Kansainvälisten pääomamarkkinoiden suuntaukset, rakenteet ja institutionaaliset järjestelmät" vuodelta 2002.

Muita lausunnoissani esille tulleita teemoja ovat kilpailupolitiikka, Euroopan teollisuuspolitiikka, rahaliitto ja Lissabonin strategia. Rahaliittoa tarkastelin valmisteluryhmässä, joka laati komitean lausunnon Emusta ja työmarkkinasuhteista.

Kaikkien näiden kokemusten huipennukseksi minulla on kunnia toimia seuraavien kahden vuoden ajan komitean puheenjohtajana.

Olen jo edellä kuvaillut puheenjohtajakauteni ensisijaiset teemat, ja lopuksi haluaisin esittää niiden pohjalta kaksi institutionaalista päätavoitetta, joihin komitean tulee panostaa suunnatakseen toimintansa todella tulevaisuuteen: uusi Lissabonin strategia vuoden 2010 jälkeen ja EU:n uuden, lisää oikeuksia ja osallistumismahdollisuuksia tuovan perussopimuksen aseman vakiinnuttaminen.

Toivon, että olen edellä pystynyt ainakin hieman valottamaan, millä tavoin puheenjohtajakauden 2008–2010 tavoitteet pohjautuvat omiin kokemuksiini.

Aion kuitenkin pyrkiä näihin tavoitteisiin pitäen mielessä komitean historian. Tällä tavoin yritän nivoa yhteen omat kokemukseni ja komitean toiminnan, jotta tulos olisi piristävää, uutta luova ja rakentava.

Nyt kun on aika luopua "puolueellisesta" roolista, jota olen kantanut kaikissa institutionaalisisissa tehtävissäni, ja omaksua kokonaisvastuu, ymmärrän tällaisen muutoksen vaikeuden. Voin kuitenkin tukeutua hyviin suhteisiin, joita minulle on komiteassa syntynyt kaikkien siinä toimivien ryhmien jäseniin.

Puheenjohtaja Mario Sepin yhteystiedot:

Sähköposti: mario.sepi@eesc.europa.eu
Puh. +32 25469297
Faksi +32 25469752

QE-30-08-709-FI-C

FI

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Oikeudet ja yhteisvastuu globalisaation ohjaajina

PUHEENJOHTAJA MARIO SEPI 2008–2010

Mario Sepin puheenjohtajakauden motto

Oikeudet ja yhteisvastuu globalisaation ohjaajina

Yhteisvastuu yhteiseen hankkeeseen sitoutumisena...

Solidaarisuuden käsite rajataan usein koskemaan vain elämän tunnepuolta. Olipa kyse yksilön tunteista tai kollektiivisesta tunteesta, sen mielletään liittyvän tahtoon, yksipuolisuuteen ja vapaaseen valintaan.

Puheenjohtajakauteni motto "Oikeudet ja yhteisvastuu globalisaation ohjaajina" viittaa Euroopan historian saatossa vahvistuneeseen toisenlaiseen käsitykseen solidaarisuudesta. Sen mukaan solidaarisuus on vastavuoroisuutta ja yhteisyyttä, muiden huomioon ottamista ja aktiivista toimimista muiden kanssa.

Tähän käsitteeseen eivät kuulu tietyt globaaliin kielenkäyttöön juurtuneet ilmaisutavat, kuten kansainvälisessä yhteistyössä avustajamaiden ja kehitysmaiden välillä tehtävä ero, joka on nähtävissä myös hyväntekeväisyystoiminnassa tai niin kutsutussa myötätuntoisessa konservatismissa (compassionate conservatism).

Solidaarisuudessa ei ole antajaa ja ottajaa eikä sääliä ja myötätuntoa. Siinä ei ole päättäjiä ja avun pyyteettömiä odottajia, vaan kyse on yhteisestä hankkeesta, jossa erilaiset tilanteet otetaan yhdessä huomioon.

...oikeudeksi kiteytettynä...

Tällaisen ajattelutavan myötä on vuosisatojen kuluessa syntynyt valtiollisia järjestöjä, oikeudellisia saavutuksia ja voimassa olevaa oikeutta. Niiden ansiosta vahvojen spontaanista hyväntekeväisyydestä on tullut heikkojen oikeus. Viime vuosisatoina on nähty nopea laadullinen muutos sellaisen yhteisvastuun käsitteessä, joka kiteytyy oikeudeksi, uudelleenjaon keinoksi (verojärjestelmät, työehtosopimusneuvottelut, hyvinvointivaltio) ja eurooppalaisessa sosiaalimallisissa viime kädessä konkretisoituvan yhdenvertaisuuden tavoitteluksi. Tämä on toisaalta yksi sivilisaatiomme olemassaolon oikeutus ja toisaalta sen kehittymisen liikkeellepaneva voima.

...ja kilpailukyvyyn välineenä

Paradoksaalista on, että tällainen solidaarisuuskäsitys ei ole ainoastaan laadullinen tekijä, yhteiskunnallinen ajattelutapa tai sivilisaatiomme arvojärjestelmä vaan myös kilpailukyvyyn väline, jonka avulla voidaan vastata globalisaation haasteeseen.

Tällä tavoin miellettyinä yhteisvastuu voi pakottaa talouden rakenteet yhä nopeammin kohti entistä laatukskeisempää kehitystä, parantaa taloudellisten ja sosiaalisten prosessien kokonaistasoa, vakauttaa yhteiskuntaa sekä ehkäistä ennalta niitä sosiaalisia ja ympäristökatastrofeja, jollaisia pelkästään kustannusten pienentämiseen ja yhteiskunnallisiin konfliktihin perustuvan kilpailukyvyyn tavoittelu johtaisi.

Solidaarisuuden tavoittelu ei ole globalisaation vastakohta.

Globalisaatio on meneillään oleva prosessi. Solidaarisuus puolestaan on sellaisten toimien ja tavoitteiden muodostama kokonaisuus, joiden avulla voidaan hyödyntää taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen luonnostaan liittyvät mahdollisuudet: sivistyksen kasvu ja yhdenvertaisuus kaikkialla maailmassa.

Puheenjohtaja Mario Sepi: 2008–2010

Ohjelman pääkohdat

Komitean ensimmäisten viidenkymmenen vuoden jälkeen...

Koska puheenjohtajuuteni käynnistyy Euroopan talous ja sosiaalikomitean 50-vuotisjuhlavuonna, minulla on puheenjohtajana vastuu toisaalta komitean historian esille tuomisesta ja toisaalta sen luotsaamisesta tulevaisuuteen.

ETSK:n juhlavuosi on myös Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuosi.

ETSK:lla on erittäin tärkeä rooli näissä kysymyksissä: koska komitea on kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden näkemysten välittäjä, se voi sovittaa yhteen sosiaalisia ja kulttuurisia eroja.

Komitea on instituutio, jossa kansalaisyhteiskunnan eri toimijat esittävät yhteisesti sovittuja ratkaisuehdotuksia EU:n lainsäädäntö- ja toimeenpanoelimille ja toteuttavat komitean neuvoa-antavaa tehtävää.

Suunniteltaessa vuoden 2008 jälkeistä ETSK:n tulevaisuutta tulee kehittää komitean hyviä mahdollisuuksia

- sysätä alkuun yhteiskunnallisia muutoksia
- lujittaa eurooppalaisen sosiaalimallin puolustusta.

Poliittisten toimintalinjojen yhteiskunnallisten seurausten arviointi

Kuten mottoini lyhyesti kertoo, aion ottaa komitean työskentelyn ohjenuoraksi yhteisvastuun ja oikeudet.

Kaksi vuotta ei ole kovin pitkä aika, mutta siinä ehtii kuitenkin hyvin luoda vankan pohjan tietyille sitoumuksille ja jättää jäljen, joka vahvistaa tulevaisuudessa komitean roolia yleensä unionin elinten joukossa.

Yksi merkittävä tavoite, johon komitean on pyrittävä ottaakseen huomioon yhteiskunnan toiveet, on kannustaa arvioimaan, millaisia ovat EU:n toimintalinjojen todelliset vaikutukset, kun niitä pannaan toimeen eurooppalaisissa yhteiskunnissa.

Tässä yhteydessä on tärkeää saada unionitason päätösten seuraukset selville nopeasti.

Komitealla on jäsentensä ja heidän organisaatioidensa välityksellä poikkeuksellisen hyvä verkosto direktiivien ja

EU:n politiikkojen vaikutusten arvioimiseksi konkreettisesti ruohonjuuritasolla. Tähän komitean tulee sitoutua.

Vain siten komitea voi välittää tietoa eteenpäin avustaakseen unionin elimiä ja niiden päätöksentekoa sekä vastata eri jäsenvaltioiden ja organisaatioiden edessä seuraaviin kysymyksiin: Millaisia ovat tämän päätöksen vaikutukset yhteiskunnan eri ryhmiin? Millä tavoin se on vaikuttanut työmarkkinasuhteisiin? Entä sosiaaliseen ja yhteiskunnalliseen edistykseen yksittäisissä maissa?

Kolme keskeistä aihetta

Lissabonin sopimuksessa on **osallistavaa demokratiaa** vahvistavia artikloita.

Ensinnäkin komitean tulee tutkia, miten nämä artiklat voidaan panna käytännössä toimeen. Komitean tulee yhtäältä vahvistaa rooliaan neuvoa-antavassa toiminnassa ja toisaalta hyödyntää täysimääräisesti kansalaisten mahdollisuutta tehdä lainsäädäntöaloitteita. Lisäksi tulee toteuttaa käytännössä, johdettussa oikeudessa, kansalaisyhteiskunnan kuulemista ja informointia koskevat osiot.

Yhteiskuntiamme repivät vakavat erimielisyydet ja nähtävissä oleva yrittäjien, ammattiliittojen ja hallitusten välisten yhteiskuntasopimusten murtuminen edellyttävät talouden rakenteiden laadullista elvyttämistä.

Toinen keskeinen aihe on **Lissabonin strategia**.

Se on perustavanlaatuinen hanke. Eurooppalaisten yhteiskuntien uudistumisen edistämiseksi on olennaisen tärkeää tehdä yhteistyötä muiden toimielinten kanssa modernisointiin, osaamisyhteiskuntaan, kansainväliseen kilpailuun, tutkimukseen ja kansalaisten oikeuksiin (sekä kansalaisina että työntekijöinä) liittyvien kysymysten käsittelyssä.

Ajankohta on otollinen uusien ehdotusten tekemiseksi toimielimille, jäsenvaltioille, työmarkkinaosapuolille ja muille komitean työskentelyyn liittyville organisaatioille.

Uusien ehdotusten tavoitteena tulee olla ennen kaikkea Euroopan tuotantorakenteiden uudistaminen. Se edellyttää kuitenkin, että oikeuksia ja elinoloja edistetään ja puolustetaan entistä ponnekkaammin.

Tästä juontaa juurensa kolmas keskeinen aihe: **oikeudet ja eurooppalainen sosiaalimalli**.

Tärkeitä kysymyksiä ovat ponnistelut Euroopan unionin perusoikeuskirjan voimaan saattamiseksi ja sen varmistamiseksi, että perusoikeuskirjaa sovelletaan käytännössä kaikilla tasoilla.

Uuden "yhteiskuntasopimuksen", jollaisen perusoikeuskirja ja Lissabonin sopimuksen määräykset muodostavat, täytyy konkretisoitua käytännön toimintalinjaksi. Ensimmäiseksi tulee saattaa sosiaalipoliittinen ohjelma ajan tasalle. Tarve tuoda selkeyttä sosiaalikysymyksiin koskee työoikeuden sääntöjen selventämistä sekä myös sopimuksiin liittyvien EU- ja jäsenvaltiotason toimenpiteiden suhteen määrittelyä. Näitä toimia tarvitaan oikeudellisen ja sosiaalisen varmuuden palauttamiseksi EU:n kansalaisille.

Vahvojen viestien välittäminen: viestinnän merkitys

Komitean tulee luoda samanaikaisesti tehokas sisäinen ja ulkoinen viestintästrategia: modernin Euroopan talous ja sosiaalikomitean viestintätoiminnan tulee olla kauttaaltaan nopeaa, tehokasta ja poliittista sisältöä esille tuovaa. Komitean tulee asettaa etusijalle yhteyden luominen ajankohtaiseen poliittiseen keskusteluun.

On perustavan tärkeää, että viestinnällä on aito kosketus todellisuuteen eli että se ilmentää toimielinten välisen keskustelun teemojen täsmällistä ja osuvaa huomioon ottamista.

Ulkoisen viestinnän strategia tulee pyrkiä sovittamaan yhteen EU:n muiden elinten toiminnan kanssa, jotta voidaan lisätä yhteistyötä ja komitean painoarvoa sen toimivaltuuksiin kuuluvissa kysymyksissä.